Spreitzer Psikolojik Güçlendirme Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Spreitzer Psikolojik Güçlendirme Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=31118

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Psikolojik Güçlendirme Ölçe?i, **Gretchen M. Spreitzer** taraf?ndan geli?tirilen ve bireylerin i? ortam?ndaki motivasyonel deneyimlerini de?erlendiren kritik bir araçt?r. Bu ölçek, bireylerin kendi rollerini alg?lama biçimlerini dört temel bili?sel boyut üzerinden ölçer. Sunulan bu versiyon, **Sarp Üner** ve **Seda Turan** taraf?ndan 2010 y?l?nda Türkçe'ye uyarlanm?? olup, ölçe?in yap?sal geçerlili?inin ve güvenirli?inin Türk popülasyonunda da korundu?unu göstermi?tir. Ölçek, özellikle organizasyonel davran?? ve halk sa?l??? alanlar?nda çal??anlar?n güçlendirilme düzeylerini incelemek amac?yla kullan?lmaktad?r.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in orijinal dört boyutlu yap?s?n? koruyarak, 12 maddeden olu?an nihai bir form elde etmi?tir. Derecelendirme, 1 (Bütünüyle uygun de?il) ile 7 (Bütünüyle uygun) aras?nda de?i?en 7'li **Likert ölçe?i** kullan?larak yap?lmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Psikolojik Güçlendirme, Spreitzer Ölçe?i, Örgütsel Davran??, Çal??an Güçlendirme, Adaptasyon, Yap?sal E?itlik Modellemesi, **Faktör Analizi**

Yazarlar

Orijinal Ölçek Geli?tiricisi: Gretchen M. Spreitzer. Türkçeye Uyarlayanlar: Sarp Üner, Seda Turan.

Amaç

Spreitzer Psikolojik Güçlendirme Ölçe?i'nin temel amac?, çal??anlar?n i? ortam?nda kendilerini ne ölçüde güçlü hissettiklerini de?erlendirmektir. Bu, tek boyutlu bir kavram yerine, bireyin i?ine yönelik aktif oryantasyonunu ve motivasyonunu yans?tan çok boyutlu bir yap? olarak ele al?n?r. Ölçek, çal??anlar?n i?e olan ba?l?l?klar?n?, inisiyatif alma e?ilimlerini ve örgütsel etkinli?e katk?lar?n? anlamak için kritik veriler sa?lar.

Uyarlama çal??mas?n?n özel amac? ise, ölçe?in kültürel ve dilsel olarak Türk örneklemine uygunlu?unu sa?lamak ve orijinal ölçe?in sahip oldu?u psikometrik nitelikleri (geçerlik ve güvenirlik) Türkiye ba?lam?nda yeniden tesis etmektir. Bu sayede, Türkiye'deki ara?t?rmac?lar ve yöneticiler için güvenilir bir ölçüm arac? sunulmu?tur.

Yap?

Psikolojik güçlendirme, Spreitzer'?n modelinde dört temel bili?sel boyuttan olu?an üst düzey bir yap? (ikinci mertebe faktör) olarak kavramsalla?t?r?lm??t?r. Bu dört alt boyut, bireyin i? rolüne yönelik alg?s?n? ve motivasyonunu bütüncül bir ?ekilde aç?klar. Toplam 12 maddeden olu?an

ARABPSYCHOLOGY.COM

ölçek, her bir alt boyutu 3 madde ile temsil eder.

Bu dört temel alt boyut ?unlard?r:

Anlam (Meaning): Bireyin i? hedeflerinin kendi de?er sistemleriyle ne kadar uyumlu oldu?unu alg?lamas?d?r. ??in kendisi, bireyin inançlar? ve standartlar? aç?s?ndan anlaml? ve önemli kabul edilir.
Yeterlilik (Competence/Self-Efficacy): Bireyin i? görevlerini ba?ar?yla yerine getirebilecek yetenek ve becerilere sahip oldu?una dair inanc?d?r. Bu, öz yeterlilik kavram?na benzer bir alg?y? ifade eder.
Kendi Kaderini Tayin Etme (Self-Determination): Bireyin i?ini nas?l yapaca??, hangi yöntemleri kullanaca?? ve ne zaman tamamlayaca?? konusunda özerkli?e sahip oldu?u hissidir. Bu, i?in ba?lat?lmas? ve düzenlenmesi üzerindeki kontrolü yans?t?r.
Etki (Impact): Bireyin i? yerindeki stratejik, idari veya operasyonel sonuçlar? etkileyebilece?ine dair inanc?d?r. ?? sonuçlar? üzerinde kontrol sahibi olma alg?s?n? ifade eder.

Geçerlik

Ölçe?in **Yap? Geçerlili?i**, uyarlama çal??mas?nda ileri düzey istatistiksel yöntemler kullan?larak detayl? bir ?ekilde de?erlendirilmi?tir. Geçerlik analizleri, ölçe?in teorik olarak varsay?lan dört alt boyuttan olu?an yap?y? do?ru bir ?ekilde ölçüp ölçmedi?ini belirlemek için **ikinci dereceden faktör analizleri** ile gerçekle?tirilmi?tir.

?kinci mertebe faktör analizinin uygulanmas?ndaki temel amaç, dört birinci mertebe faktörün (Anlam, Yeterlilik, Kendi Kaderini Tayin Etme ve Etki) üst bir kavram olan Psikolojik Güçlendirme üzerindeki yüklenme gücünü incelemektir. Bu analizler, Türk kültürüne uyarlanan ölçe?in de orijinal modelde oldu?u gibi, tek ve bütüncül bir psikolojik güçlendirme yap?s?n? ba?ar?yla temsil etti?ini do?rulam??t?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???na dayal? **güvenirli?i**, psikometrik ara?t?rmalarda yayg?n olarak kullan?lan **Cronbach alfa katsay?lar?** kullan?larak hesaplanm??t?r. Elde edilen katsay?lar, ölçe?in maddelerinin tutarl? bir ?ekilde ayn? yap?y? ölçtü?ünü göstermi?tir.

Genel kabul gören psikometrik standartlara göre, 0.80'den büyük güvenilirlik katsay?lar? "çok iyi" olarak kabul edilirken, 0.90'dan büyük katsay?lar "mükemmel" iç tutarl?l??a i?aret eder. Uyarlama çal??mas?nda elde edilen Cronbach alfa de?erleri, ölçe?in Türk popülasyonunda yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu kan?tlam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktör Analizi

Ölçek, yap?sal olarak **ikinci mertebe faktör analizi** ile incelenmi?tir. Bu analiz yöntemi, sadece maddelerin ait olduklar? alt boyutlar? ne kadar iyi temsil etti?ini (birinci mertebe faktörler) de?il, ayn? zamanda bu alt boyutlar?n tümünün tek bir genel, soyut üst yap?y? (Psikolojik Güçlendirme) ne ölçüde temsil etti?ini de ara?t?rmaktad?r.

Analiz sonuçlar?, Anlam, Yeterlilik, Kendi Kaderini Tayin Etme ve Etki faktörlerinin, varsay?lan ikinci mertebe faktör olan Psikolojik Güçlendirme üzerinde güçlü bir ?ekilde yüklendi?ini ortaya koymu?tur. Bu bulgu, Spreitzer modelinin dört boyutunun birbirinden ayr?labilir ancak teorik olarak tek bir üst yap?n?n bile?enleri olarak i?lev gördü?ü hipotezini desteklemektedir.

Araç

Test Türü: Uyarlama Ölçe?i (Orijinal ölçek Gretchen M. Spreitzer taraf?ndan geli?tirilmi?tir.)

Format: Kendini De?erlendirme Ölçe?i

Mevcut Diller: ?ngilizce (Orijinal), Türkçe (Uyarlama)

Popülasyon Grubu: Genel Çal??an Popülasyonu (Özellikle organizasyonel ve halk sa?l??? ba?lam?nda kullan?lm??t?r.)

Ya? Grubu: Yeti?kin Çal??anlar

Popülasyon Detaylar?: Uyarlama çal??mas?, BMC Public Health dergisinde yay?nlanm??t?r, bu da sa?l?k sektöründe çal??an profesyonellerin önemli bir örneklem grubu olabilece?ini dü?ündürmektedir.

Test Metodolojisi: 7'li **Likert Derecelendirme** (1= Bütünüyle uygun de?il - 7= Bütünüyle uygun).

Anahtar Kelimeler

Güçlendirme, Öz-yeterlilik, Motivasyon, Özerklik, Kendi Kaderini Tayin Etme, Etki, **Cronbach Alfa**, ?kinci Mertebe Faktör, Sa?l?k Çal??anlar?

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Sarp Üner

Yazar ORCID Tan?mlay?c?s?: Bilgi mevcut de?ildir.

?leti?im E-posta Adresi: sarpuner@hacettepe.edu.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yaz??ma Adresi: Hacettepe Üniversitesi (Kaynak bilgisine göre).

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Uyarlama çal??mas? 2010 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? için orijinal geli?tiriciden ve uyarlama yazarlar?ndan izin al?nmas? gerekebilir. Sorumlu yazar ile ileti?im kurularak kullan?m ko?ullar? hakk?nda bilgi edinilmesi önerilir.

Ölçe?in orijinal PDF versiyonu a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: spreitzer-psikolojik-guclendirme-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

Üner, S.,& Turan, S. (2010). The construct validity and reliability of the Turkish version of Spreitzer's psychological empowerment scale. *BMC Public Health, 10*: 117-125.

Spreitzer Psikolojik Güçlendirme Ölçe?i Maddeleri

Ölçek toplam 4 alt boyuttan ve 12 maddeden olu?maktad?r. Derecelendirme 7'li Likert format?ndad?r (1= Bütünüyle uygun de?il - 7= Bütünüyle uygun).

Anlam (3 m) :
Yeterlilik (3 m) :
Kendi Kaderini Tayin Etme (3 m) :
Etki (3 m) :

ARABPSYCHOLOGY.COM